

Teoretyczne zagadnienia
bibliologii i informatologii

Studia i szkice

NR 3237

Teoretyczne zagadnienia bibliologii i informatologii

Studia i szkice

pod redakcją
Elżbiety Gondek

Redaktor serii: Nauka o Książce i Bibliotece
Teresa Wilkoń

Recenzent
Hanna Tadeusiewicz

Spis treści

Słowo wstępne	7
Irena Socha	
Zachowania lekturowe Polaków — problemy i kategorie opisu czytelnictwa	11
Małgorzata Komza	
Estetyka i sztuka książki w badaniach bibliologicznych	31
Maria Juda	
Dawne drukarstwo jako aktualne zadanie badawcze	43
Elżbieta Gondek	
Zawód drukarza i technologia druku w bibliologii i poza jej zakresem	53
Remigiusz Sapa	
Biblioteka naukowa w integrującym się środowisku informacyj- nym człowieka	75
Jadwiga Sadowska	
Dokąd zmierza bibliografia w „erze cyfrowej”?	89
Barbara Sosińska-Kalata	
Ewolucja koncepcji informatologii (nauki o informacji)	115
Jadwiga Woźniak-Kasperek	
Z głównych problemów samoświadomości informatologii	139

Marta Skalska-Zlat	
Komunikacja piśmiennicza w badaniach bibliometrii	159
Wiesław Babik	
International Society for Knowledge Organization — nowa płaszczyna współpracy w dziedzinie organizacji wiedzy w Polsce i na świecie	173
Indeks osobowy	185

Słowo wstępne

Każda dyscyplina wiedzy podlega stałej ewolucji w zakresie precyzowania przedmiotu zainteresowań, społecznych celów, rozwijania metod badawczych, teorii i wewnętrznej struktury, zewnętrznych relacji do innych dyscyplin, a nawet może nastąpić weryfikacja jej nazwy używanej w Polsce i w środowisku naukowym innych kultur. Wyrażona na wstępie teza dobrze jest znana badaczom zajmującym się zagadnieniami książki i innych form komunikacji z użyciem tradycyjnego pisma czy innych nośników, a więc prócz rękopisu i druku, także zapisu cyfrowego. Dotyczy to bardzo wyraźnie nauki określanej jako bibliologia i informatologia. Wywodząc się ze starożytnej bibliografii i działalności bibliotecznej, od początku wspierała wszechstronny rozwój wiedzy. Chlubiąc się wielowiekową tradycją, dyscyplina ta w Polsce występowała pod nazwą księgoznawstwa, potem nauki o książce, bibliotece i informacji; ostatnio zaś — bibliologii i informatologii. Każda nauka humanistyczna z powodu zachodzących w kulturze zmian wymaga systematycznej weryfikacji jej stanu, porównania przeszłości ze współczesnością i podejmowania prób przewidywania tego, co może nastąpić. Z tego powodu niezbędne jest cykliczne tworzenie aktualnych naukowych syntez.

Publikowanie podsumowań ma w Polsce tradycję, ukierunkowaną głównie na potrzeby krajowe — z myślą o osobach uprawiających badania lub studiujących, gdyż bibliologia i informatologia nie należy do sfer wiedzy, której podstawy w wystarczającym stopniu przekazuje się młodszym pokoleniom w trakcie edukacji szkolnej. Rozpoczynający studia wdrażają się do postrzegania pełnego zakresu treści bibliologicznych i informatologicznych dopiero na etapie studiów uniwersyteckich. Jest więc powód, by systematycznie dokonywać akademickich spojrzeń na stan dyscypliny.

Jako szczególnie ważne dzieła, które wyznaczały kolejne etapy rozwoju nauki o książce, bibliotece i informacji naukowej w Polsce, trzeba tu przypomnieć takie prace, jak Józefa Załuskiego *Programma Literatium ad bibliophilos, typhothetas et bibliopegos tum et quosvis liberarium artium amatores* (Warszawa 1732), Joachima Lelewela *Bibliograficznych ksiąg dwoje* (t. 1–2. Wilno 1823, 1826), Stefana Vrtela-Wierczyńskiego *Bibliografia, jej istota, przedmiot i początki* (Lwów 1923). Wspomina się też przetłumaczoną z inspiracji Adama Łysakowskiego pracę czeskiego teoretyka Władysława Jana Živnego *Bibliografia i bibliologja* [!] (Warszawa 1936), polskie rozprawy: Jana Muszkowskiego *Życie książki* (1936), Heleny Radlińskiej *Książka wśród ludzi* (Warszawa 1929), Mieczysława Rulikowskiego *Zakres i zadania księgoznawstwa* (Warszawa 1916) oraz *Księgoznawstwo. Przeszość, stan obecny, nowe kierunki wiedzy o książce* (Warszawa 1936). W czasach PRL, gdy dyscyplina zyskała uniwersytecki status, wyszła Vrtela-Wierczyńskiego *Teoria bibliografii w zarysie* (Wrocław 1951), wydano powtórnie Muszkowskiego *Życie książki* (Warszawa), jako istotny leksykon wprowadzający w szerokie pole wiedzy historycznej, wznowiono prace Radlińskiej i zespołowo przygotowano *Encyklopedię wiedzy o książce* pod redakcją Aleksandra Birkenmajera, Bronisława Kocowskiego i Jana Trzynadlowskiego (Wrocław i in. 1971), ale formę podstawowej syntezy o szerokim odbiorze i użyteczności zyskały przede wszystkim prace Krzysztofa Migonia *Nauka o książce wśród innych nauk społecznych* (Wrocław 1976), tegoż autora *Nauka o książce. Zarys problematyki* (Wrocław 1984), Karola Głombiowskiego *Książka w procesie komunikacji społecznej* (Wrocław 1980).

Kilka przekrojowych opracowań powstało wspólnym wysiłkiem autorów specjalizujących się zasadniczo w wybranym kręgu problemów czy w ramach subdyscyplin, gdyż jednostkowe wysiłki objęcia opisem całości dyscypliny okazują się niezasadne w czasach, gdy trzeba wykazać się dogłębną wiedzą, więc konieczną specjalizacją. Najczęściej dzieła syntetyczne powstają przy okazji uroczystości jubileuszowych, obejmując jakąś część, większą bądź mniejszą, bibliologii i informatologii. Dla przykładu można tu wspomnieć takie tomy, jak: *Nauka o książce, bibliotece i informacji we współczesnym świecie* pod redakcją Marianny Banackiej (Warszawa 2003), *Bibliologia. Problemy badawcze nauk humanistycznych* pod redakcją Dariusza Kuźminy (Warszawa 2007) oraz pod tą samą redakcją *Bibliologia i informatologia* (Warszawa 2011). Tom *Teoretyczne zagadnienia bibliologii i informatologii. Studia i szkice* także przygotowano zespołowo, w szerszej, referatowej wersji w roku 2012, dla upamiętnienia 90. rocznicy włączenia Śląska w granice Rzeczypos-

spolitej i jubileuszu Biblioteki Śląskiej w Katowicach (część tekstów autorzy opublikowali odrębnie). Powstała przy tej okazji książka nie obejmuje wszystkich subdyscyplin, jakie budują strukturę bibliologii i informatologii – brak np. zagadnień współczesnego bibliotekarstwa i bibliotekoznawstwa. Luka nie powinna być odczuwalna, gdyż opracowano wspólnym wysiłkiem dzieło *Bibliotekarstwo* pod redakcją Anny Tokarskiej (Warszawa 2013). Liczne inne przekrojowe ujęcia poszczególnych subdyscyplin (czytelnictwa, bibliografii), szczegółowe rozważania dotyczące różnych pól zainteresowań bibliologii i informatologii autorzy tekstów wskazują w przypisach do poszczególnych artykułów umieszczonych w przekazanym Czytelnikom zbiorze.

Elżbieta Gondek

Indeks osobowy

- Aalberg Trond 103
Achrem-Achremowicz Gracjan 32, 33
Adamek Jan 63
Aguillo Isidro F. 166
Albrechtsen Hanne 177
Aleksandrowicz Renata 13, 16
Aleksandrowska Elżbieta 58
Aleksiewicz Anna 60
Amsterdamski Stefan 136, 152
Anczyc Władysław Ludwik 66
Andersen Hans Christian 79
Andrzejewska Jadwiga 11
Arct Michał 39
Arnold Johann 54
Ashford Robin 82
Atraszkiewicz Monika 14
Audin Marius 32
Augezdecki (Augezdecky) Aleksander 47
Azuma Ronald T. 85
- Babik Wiesław 174, 175, 178, 180
Bajor Agnieszka 19, 25
Bakir Joanna — zob. Tokarska-Bakir Joanna
Balzac Honoré de 34
Bałucki Michał 15
Banacka Marianna 8, 64
Bandtkie Jan Wincenty 58
Bandtkie Jerzy Samuel 56, 57
Bańkowska-Bober Krystyna 58, 59
Bargiel Monika 15
- Barthes Roland 144
Bassy Alain-Marie 33
Bates Marcia J. 135, 176
Bednarska Jadwiga 48
Beghtol Clare 177
Benis Artur 46
Bentkowski Feliks 56
Berebka Jadwiga 16
Berg Elisabeth — zob. Westin Berg Elisabeth
Berkan-Jabłońska Maria 26
Bernacki Ludwik 62
Beswick Laura 164
Białuk Agnieszka 18
Bierkowska Barbara 26, 50, 63
Bierkowski Tomasz 72
Bigdeli Zahed 163
Bilinkiewicz-Blanc Danuta 160
Biliński Lucjan 65
Bińczy Włodzimierz 70
Birkenmajer Aleksander Ludwik 8, 61, 64
Blanc Danuta — zob. Bilinkiewicz-Blanc Danuta
Bliss Henry Evelyn 175
Błażewicz Kinga — zob. Plisko-Błażewicz Kinga
Błońska Maria 47
Bober Krystyna — zob. Bańkowska-Bober Krystyna
Bogdanow Helena 25
Bojar Bożenna 94, 125
Bolecki Włodzimierz 20

- Bonaparte Napoleon 99
 Bonome Maria — zob. González
 Bonome María de los Ángeles
 Borgman Christine L. 80
 Borko Harold 126, 127
 Bottle Robert Tomas 163
 Brachfogel Agnieszka 98
 Brosig Alfred 61
 Buchwald-Pelcowa Paulina 47
 Buckland Michael 121, 128, 129
 Budrewicz Tadeusz 15
 Bułhak Henryk 47
 Burke Sloane 166

 Cambrosio Alberto 165
 Capurro Rafael 147
 Carroll Lewis (właśc. Dodgson
 Charles Lutwidge) 34
 Chapman Wendy 80
 Chartier Roger 21, 33, 35
 Chęsy Tadeusz 70
 Chłopkowska Dorota — zob. Siwecka
 Dorota
 Chmielewski Adam 144
 Chojecka Ewa 35, 48
 Chruścińska Jadwiga 16
 Chudy Wojciech 153, 154
 Chymkowski Roman 18, 20
 Chymuk Maria 18
 Cichocki Leonard 71
 Ciepela Kamila 17
 Cisek Sabina 131, 143, 146, 147
 Cisowska Julita 61
 Claverdon Cyril W. 122
 Coleman S.R. 163
 Cordova Memo (właśc. Hose
 Guillermo Cordova Silva) 82
 Cronin Blaise 119, 132
 Cronin Blaisede 167, 169, 170
 Curths-Mahlerowa Hedwig 15
 Czarnik Oskar Stanisław 26, 65
 Czarnowska Maria 59, 66

 Dadej Iwona 23
 Dahlberg Ingetraut 175—177, 180, 181
 Daniłowicz Czesław 126
 Dankowska-Kosman Małgorzata 20
 Dawidowicz-Chymkowska Olga 12
 Dąbrowski Maciej 59
 Dąbrowski Mieczysław 15

 Debure Guillaume François 55
 Dembowska Maria 91, 120, 123, 124,
 139, 146
 Denis Michael 55
 Dewey Melvil 95
 Ding Ying 165
 Dobrołęcki Piotr 67, 69
 Dobrowolska Mirosława 16
 Dobrzyniecka Janina 49
 Dubisz Stanisław 151
 Dudzikowa Maria 144
 Dumas Alexandre 23
 Dunin Janusz 20, 36
 Dunn Kelly 164
 Dynak Władysław 19, 20
 Dziubińska-Michalewicz Małgorzata
 16

 Eder Maciej 49
 Egghe Leo 163
 Eisenstein Elisabeth Lewisohn 17
 Epszstein Tadeusz 14
 Estreicher Karol (młodszy) 58
 Estreicher Karol (starszy) 58, 59, 90
 Estreicher Stanisław 58

 Fabre Daniel 21, 33
 Fałat Julian 15
 Farradane J.E.L. 139
 Fast Piotr 15
 Filipek Agnieszka 102
 Focillon Henri 32
 Foresman Chris 83
 Frąckiewicz Sebastian 37
 Fredro Józef Maksymilian 56
 Furgal Ewa 23

 Garfield Eugene 123
 Garrison Hovard H. 165
 Gazni Ali 163
 Geldberg Andrzej 139
 Gesner Konrad 91
 Gibbons Michael 150
 Gierczuk J.J. [Gerchuk Jurij Jakov-
 levich] 32
 Gilchrist Alan 116
 Gingras Yves 162
 Gliński Wiesław 17
 Głombiowski Karol 8, 11, 22, 36
 Głowacz Jan 86

- Gmiterek Grzegorz 79
Goćkowski Janusz 151
Godlewski Grzegorz 17
Goldstein Samuel 163
Gondek Elżbieta 16, 31, 60, 61
González Bonome María de los
 Ángeles 175
Goody Jack 17
Gosk Hanna 15
Gostyńska Dorota 15
Gómez-Nieto Miguel Ángel 84
Górska Małgorzata 17
Górnikiewicz Jacek Zbigniew 18
Górski Janusz 72
Graczyk Tomasz 67
Grafton Antony 49
Grobler Adam 144
Groth Paul 166
Grudziński Gustaw — zob. Herling-
 -Grudziński Gustaw
Gruszka Zbigniew 16
Gryczowa Alodia — zob. Kawecka-
 -Gryczowa Alodia
Grygrowski Dariusz 17
Grzeszczuk Stanisław 48
Grześkowiak Radosław 15
Gurney Thomas 166
Gutenberg Johann 17, 53
Gzella Grażyna 61
Gzella Janusz 61
- Hahn Karla L. 163
Haller Jan 47
Hałaciński Kazimierz Ferdynand 46
Hartman Jan 151
Has-Tokarz Anita 140
Hébrard Jean 21, 26, 33
Hellman Ewa — zob. Teodorowicz-
 -Hellman Ewa
Hendzel Władysław 14
Herbert Zbigniew 139, 156
Herling-Grudziński Gustaw 153
Herman S.S. 165
Heska-Kwaśniewicz Krystyna 15
Hetmański Marek 143
Hinze Sybille 165
Hitler Adolf 99
Hjørland Birger 122, 132, 176
Hleb-Koszańska Helena 91
Hochfeder Kacper 47
Hochuli Jost 41
Hoffman Jan Daniel 56
Hollender Henryk 17
Holmberg Kim 166
- Ihnatowicz Ewa 20
Imańska Iwona 14
Iwasiów Inga 18
Iwazkiewicz Jarosław 19
- Jabłońska Maria — zob. Berkan-Ja-
 błońska Maria
Jabłońska-Stefanowicz Ewa 37
Jabłoński Arkadiusz 152
Jamali Hamid R. 163
Jan Paweł II 99
Janicki Andrzej 67
Janocki Jan Daniel 58
Japola Józef 17
Jarczykowa Mariola 19, 25
Jarmoszuk Zina 16
Jarosz Dariusz 19
Jarosz Krystyna — zob. Kossakowska-
 -Jarosz Krystyna
Jaroszewicz Grażyna 104
Jaroszewski Tadeusz Stefan 48
Jaskowska Bożena 78
Jaskuła Roman 14
Jaworska Janina 59
Jaworska-Witkowska Monika 20
Jazdon Artur 60, 61
Jędrzejowska Anna 62
Jocher Adam 58
Jonkers Koen 166
Józefowicz-Wisińska Elżbieta 16
Józwiak Bronisław 67, 69
Juda Maria 16, 46, 47, 49, 50, 140
Jurkowska Jolanta 15
Juszyński Michał Hieronim 58
- Kadulka Irena 15
Kalata Barbara — zob. Sosińska-Ka-
 lata Barbara
Kamińska-Szmaj Irena 20
Kapeliński Helena 47
Karczewska Anna 14, 26
Karłowicz Anna 160
Karpińska Joanna — zob. Krauze-
 -Karpińska Joanna
Karpiński Adam 15

- Kasperek Jadwiga — zob. Woźniak-
 -Kasperek Jadwiga
 Kawecka-Gryczowa Alodia 44, 46—
 48, 50, 90
 Kawoń-Noga Dagmara 16
 Kędzia-Klebeko Beata 21
 Klawitter Willi 61
 Klebaniuk Jarosław 15
 Klebeko Beata — zob. Kędzia-Klebeko
 Beata
 Kliś Maria 17
 Kloch Zbigniew 144
 Knoch Jerzy Marek 56
 Kobylański Władysław 18
 Kochanowski Marek 18
 Kocowski Bronisław 8, 46, 64
 Kocójowa Maria 64
 Koczkodaj Izabela 19
 Kojder Andrzej 16
 Kołodziejczyk Ryszard 61
 Kołodziejska Jadwiga 17
 Komza Małgorzata 13, 20, 25, 31, 32,
 35, 37, 48
 Konarzewski Krzysztof 17
 Kondek Stanisław Adam 19
 Konieczna Jadwiga 14
 Konopka Maria 15
 Kopecka-Piech Katarzyna 85
 Kopeć Agnieszka 19
 Korczak Janusz (właśc. Goldszmit
 Hersz; Goldszmit Henryk) 86
 Koredczuk Bożena 23, 27
 Korotajowa Krystyna 44, 49, 50
 Koryś Izabela 12
 Korzekwa Anna 151
 Kosętka Halina 14
 Kosim Jan 61
 Kosman Małgorzata — zob. Dankow-
 ska-Kosman Małgorzata
 Kosmanowa Bogumiła 14
 Kossakowska-Jarosz Krystyna 14
 Kostecki Janusz 11—13, 18, 20, 21,
 22, 25
 Kostkiewiczowa Teresa 58
 Koszańska Helena — zob. Hleb-Ko-
 szańska Helena
 Kousha Kayvan 166
 Kowalczyk Andrzej Stanisław 15
 Kowalski Jacek 41
 Koziółek Krystyna 20
 Krajewska Jadwiga 25
 Krajewski Wojciech 44, 50
 Kraskowska Ewa 18
 Krasowicz-Kupis Grażyna 17
 Krauze-Karpińska Joanna 50
 Krawczyk Antoni 16
 Krisań Maria 25
 Krynicka Magdalena 90, 106
 Kryńska Elwira Jolanta 18
 Krzak-Weiss Katarzyna 46
 Kubisz Ewa 16
 Kucharczyk Grzegorz 61
 Kudelska Dorota 15
 Kunicka Marta 16
 Kupis Grażyna — zob. Krasowicz-
 -Kupis Grażyna
 Kurkowa Alicja 48
 Kuźmina Dariusz 8, 31
 Kwaśniewicz Władysław 18
 La Fontaine Henri 118
 Lalewicz Janusz 27
 Larivière Vincent 132, 162, 167—170
 Le Goff Jacques 21, 33
 Lech Marian Julian 59, 60
 Lechicki Czesław 19
 Lejeune Philippe 21, 33
 Lekka Agnieszka 156
 Lelewel Joachim 8, 57
 Lenin Włodzimierz 99
 Lesicz-Stanisławska Katarzyna 19
 Lesk Michael 122
 Lewandowski Stefan 60—62
 Lewandowski Tomasz 23
 Linka Jan 49
 Lipton James A. 165
 Loney Tor 86
 Lozano George A. 162
 López-Huertas María J. 177
 Lundgren Ragnhild 49
 Lynch Clifford A. 80
 Łoch Eugenia 15
 Łojko-Rędziejewski Feliks 58
 Łukaszyński Janusz 20
 Łuszpak Agnieszka 11
 Łysakowski Adam 8, 160
 Maack Mary — zob. Niles Maack
 Mary

- Maedows Jack 116
Magiera Halina 15
Maittaire Michael 54, 55
Makówka Małgorzata 16
Malczewski Jacek 15
Maleczyńska Kazimiera 60
Malesa Renata 140
Mallarmé Stéphane 34
Manning Christopher D. 122
Markowski Michał Paweł 20
Martuszevska Anna 17, 28
Materska Katarzyna 17
Maula Hanni 163
McCain Katherine 129
McHugh Sheli 83, 84
McIlwaine I.C. 177
Melkowski Stefan 19
Mencwel Andrzej 12
Michalewicz Małgorzata — zob. Dziubińska-Michalewicz Małgorzata
Michalkiewicz Stanisław 61
Mickiewicz Adam 15, 23, 26
Migoń Anna — zob. Żbikowska-Migoń Anna
Migoń Krzysztof 8, 11, 16, 21, 22, 26, 35, 43, 45, 50, 141, 142, 159
Milojević Staša 165, 167
Miodońska Barbara 48
Miraz Guillermo Matas 8
Miszczak Andrzej 79
Miszczak Sylwia 79
Mizielińska Joanna 18
Mlekicka Marianna 59, 60
Mocarski Zygmunt 62
Mochocka Aleksandra 79
Morawska Iwona 20
Morsztyn Jan Andrzej 15
Mościcki Paweł 20
Moya Angeton Felix de 166
Muszkowski Jan 8, 11, 22, 62, 160
Muszyński Wojciech 18
Myrdzik Barbara 20

Nawrocka Ewa 20
Neelameghan Arashanipalai 176
Newsome Richard 78
Nicholas David 116, 163
Niemczyk Agata 16
Nikiporczyk Barbara — zob. Zakrzewska-Nikiporczyk Barbara
Niles Maack Mary 135, 176
Noga Dagmara — zob. Kawoń-Noga Dagmara
Norwid Cyprian Kamil 15
Nosek Anna 19
Novotny (Nowotny) Helga 150
Nowak Piotr 85
Nowak Tomasz 67, 68
Nowakowski Piotr Tomasz 20
Nowotny Juliusz 61

Obrączka Piotr 14
Ochmański Mikołaj 111
Ohly Hans-Peter 176, 177
Olds Timothy 165
Olech Barbara 15
Ollick Maria 14
Ong Walter Jackson 17
Otlet Paul 118, 120, 121, 137
Ozóg Ewa — zob. Tenderenda-Ozóg Ewa

Pacek Jarosław 89, 90, 106
Pais Maria — zob. Pérez Pais María del Carmen
Paja Agnieszka 19
Parades Victor Alonso de 33
Pardel Przemysław Wiktor 85
Parnet Ingrid 89
Pawlicki Tomasz 71
Pawłowiczowa Maria 15
Peignot Gabriel 55
Pelcowa Janina 91
Pelcowa Paulina — zob. Buchwald-Pelcowa Paulina
Pérez Pais María del Carmen 175
Peritz Bluma C. 164
Piech Katarzyna — zob. Kopecka-Piech Katarzyna
Piechota Magdalena 19
Piekarski Kazimierz Stanisław Kostka Irydion 11, 22, 46, 62
Piekota Tomasz 20
Pielasińska Wiesława 25
Pietruch-Reizes Diana 181
Pilitowska Katarzyna 111
Pirożyński Jan 50
Pisanski Jan 103
Piwowar Heater 80
Plisko-Błażewicz Kinga 23

- Pomian Kazimierz 21, 33
 Popławska Halina 15
 Poppek Anna 139
 Popper Karl 136
 Poprawa Marcin 20
 Poznański Stanisław 63
 Ptaśnik Jan 46, 62

 Quetelet Adolf 58

 Raczkowska Jadwiga 16
 Radlińska Helena 8
 Radwański Aleksander 141
 Rager Robin C. 166
 Raghavan Prabhakar 122
 Raghavan K.S. 176
 Rajewski Maciej 15
 Ramotowska Franciszka 61
 Rao Ravichandra I.K. 163
 Rasiński Zbigniew 63
 Ratajska Krystyna 26
 Reizes Diana — zob. Pietruch-Reizes
 Diana
 Repucho Ewa 37
 Rędziejewski Feliks — zob. Łojko-
 -Rędziejewski Feliks
 Riley Anita 86
 Rodak Paweł 21, 26, 33
 Romer Eugeniusz 59
 Rousseau Roland 163
 Rozenberg Małgorzata 16
 Ruczka Iwona 71
 Rudnicka Jadwiga 15
 Ruiz Irene Luque 84
 Rulikowski Mieczysław 8, 59
 Ruusalepp Raivo 80
 Rzadkowska Magdalena 19, 27
 Rzekońska Aleksandra 20
 Rzepczyński Sławomir 15

 Sadowska Jadwiga 93–95, 97
 Salton Gerard 122
 Sandius Krzysztof 56
 Sapa Remigiusz 131, 181
 Saracevic Tefko 127, 128
 Satija Mohindar Partap 176
 Sawa Anna 49
 Schrader Alvin M. 117, 164, 165
 Schütze Hinrich 122
 Scott Peter 150

 Shenton Andrew K. 164
 Sidorov Aleksej Alekseevich 32
 Siekierski Stanisław 18
 Sienkiewicz Henryk 15
 Sierotwiński Stanisław 160
 Siwecka Dorota 95, 100, 101, 106
 Siwek Krystyna 181
 Skalska-Zlat Marta 18, 59, 159
 Skiba Dorota — zob. Żuchowska-
 -Skiba Dorota
 Skudrzyk Aldona 17
 Smiraglia Richard P. 176
 Smolik Przemysław 39
 Smoła Stanisław 59
 Snyder Shonna L. 166
 Sobieraj Tomasz 23
 Socha Irena 16, 26, 31
 Socha Klaudia 14
 Sochacka Aneta 85
 Sochacka Krystyna 17
 Sokołowski Marek 20
 Solarczyk Patryk 85
 Sosińska-Kalata Barbara 17, 116
 Sowiński Janusz 62
 Sójka Jan 50
 Sprules Marcia L. 163
 Stanisławska Katarzyna — zob. Le-
 sicz-Stanisławska Katarzyna
 Staniszewski Zdzisław 48
 Stefanowicz Ewa — zob. Jabłońska-
 -Stefanowicz Ewa
 Stempowski Jerzy 15
 Stępnik Krzysztof 15, 19
 Stojkow Maria 20
 Stokes Roy 160
 Sudolski Zbigniew 26
 Sugimoto Cassida R. 132, 165, 167,
 169, 170
 Szaniawski Klemens 152, 153
 Szarfenberg Maciej 47
 Szczerba Zenon 16
 Szelaż Zdzisław 23, 26
 Szewczyk Grażyna Barbara 15
 Szmaj Irena — zob. Kamińska-Szmaj
 Irena
 Szpunar Magdalena 77
 Szuster Marcin 17
 Szcycówna Aniela 26
 Szymański Józef 44
 Szyszko Mieczysław 126

- Ścibor Eugeniusz 176
Śnieżko Dariusz 20
Świątkiewicz Wojciech 16
Świerkowski Ksawery 63
Świgoń Marzena 17, 133
- Tadeusiewicz Hanna 63, 64
Talja Sanna 163
Taraszkiewicz Beata 15
Tempczyk Michał 141
Tenderenda-Ożóg Ewa 67
Tennis Joseph 177
Teodorowicz-Hellman Ewa 49
Thelwall Mike 166
Tokarska Anna 9
Tokarska-Bakir Joanna 17
Tokarz Anita — zob. Has-Tokarz Anita
Tolkien John Ronald Reuel 18
Tomaszewski Andrzej 38
Tondel Janusz 46
Trzynadłowski Jan 8, 64, 65
Tyszka Andrzej 21, 25
- Ungler Florian 47
Urbanek Jolanta 16
Ursel Marian 20
Ustrzycki Mirosław 23
- Vacek Rachel 82, 86
Valéry Paul (właśc. Valéry Ambroise Paul Toussain Jules) 32
Vergilio Polidor 54
Vollard Ambroise 32
Voudouris C.E. 163
Vrana Radovan 80
Vrtel-Wierczyński Stefan 8, 55
- Wajer Jakub 14
Walsh Andrew 82
Wańka Danuta 14
Ward John 34
Watson Davis 119
Weinfeld Ignacy 59
Wesołowska Eugenia Anna 15
Westin Berg Elisabeth 49
White Howard 129
Wichrowska Elżbieta Z. 17
Wiercińska Janina 35
- Wierczyński Stefan — zob. Vrtel-Wierczyński Stefan
Wierny Sebastian 16
Wierzbowski Teodor 46
Wietecha Anna 19
Wiles Louise 165
Williams Marie 165
Wilson Tom D. 115, 130
Wincencjusz-Patyna Anita 35–36
Wirzbięta Maciej 47
Wirzbięta Paweł 47
Wisińska Elżbieta — zob. Józefowicz-Wisińska Elżbieta
Witkowski Lech 20, 25
Wojciechowski Jacek 13, 76, 141
Woleński Jan 152
Wolff Johann Christian 54
Woźniak-Kasperek Jadwiga 111, 153
Wurzbach Constantin 58
- Yan Erjia 165
Yarmey Kristen 83–84
- Zacharska Jadwiga 18
Zajac Michał 78
Zakrzewska-Nikiporczyk Barbara 59
Załuski Józef Andrzej 8, 90
Zamojski Honza 37
Zasacka Zofia 28
Zawisza Elżbieta 23
Zdanowicz Anna 11, 15, 19, 20, 21
Zemło Mariusz 152
Zierkiewicz Edyta 15, 17
Zins Chaim 133–134, 146
Ziomek Maksymilian J. 19
Zlat Marta — zob. Skalska-Zlat Marta
Znanięcki Florian 26
Zola Émile Édouard Charles Antoine 23
Zybert Elżbieta Barbara 126
Zyga Aleksander 15
- Żbikowska-Migoń Anna 11, 18, 23, 54, 55, 57, 160
Żuchlewska Teresa 14, 26
Żuchowska-Skiba Dorota 20
Živný Jan Ladislav (Władysław) 8
Žumer Maja 89, 103

Redaktor
Małgorzata Poglódek

Projektant okładki
Edward Wilk

Redaktor techniczny
Barbara Arenhövel

Korektor
Jadwiga Gaździcka

Łamanie
Edward Wilk

Copyright © 2015 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-365-6
(wersja drukowana)

ISBN 978-83-8012-366-3
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 12,0. Ark. wyd. 13,5.
Papier Alto 80 g, vol. 1.5 Cena 30 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek
Spółka Jawna, ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek